

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/532/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312207321
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6312207321.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa PEVA SK, s. r. o., so sídlom Hodžova 1476/7, 911 01 Trenčín, IČO: 46 824 791, proti odporkyni P. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. L. O. XXX/XX, XXX XX V., o zaplatenie 1 110 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/159/2012-68 zo dňa 14. 06. 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že spoločnosť BENEFIT INVEST s.r.o., so sídlom Trenčín, Staničná 16/1062, IČO: 36 337 617 a odporkyňa uzavreli dňa 17. 08. 2009 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej mal byť odporkyni poskytnutý úver vo výške 1 000,- Eur. Celková splatná suma úveru bola stanovená na 2 370,- Eur a to v 18-tich mesačných splátkach po 131,67 Eur. Podľa splátkového kalendára mal byť úver splácaný splátkami splatnými vždy do 20. dňa príslušného mesiaca, počnúc 20. 09. 2008. Odporkyňa z úveru splatila 8 x po 157,50 Eur, spolu teda 1 260,- Eur. Splátky od mája 2010 do februára 2011 nezaplatila. Pohľadávka voči odporkyni bola spoločnosťou BENEFIT INVEST s.r.o. postúpená na spoločnosť GOLDKREDIT a.s., Praha, Pařížská 1067/8, ČR, IČO: 28 870 191 zmluvou zo dňa 10. 09. 2009 a následne na navrhovateľa zmluvou zo dňa 31. 12. 2002.

Navrhovateľ oznámil odporkyni odňatie výhody splátok listom zo dňa 25. 06. 2010 a stanovil splatnosť celého úveru dňa 05. 07. 2010.

Nakoľko zmluva o úvere neobsahovala hodnotu percentuálnej úrokovej sadzby, ani hodnotu RPMN, v zmluve bolo len stanovené, že výška poplatkov z poskytnutej sumy úveru je 1 370,- Eur, teda celková výška úveru bola 2 370,- Eur, preto okresný súd konštatoval, že úver bol preplatený za 18 mesiacov o 137 % (úroková miera bola približne v hodnote 90 % ročne). Podľa okresného súdu poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „ZoSÚ“). Odporkyni vznikla povinnosť vrátiť poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 000,- Eur. V skutočnosti však zaplatila právnomu predchodcovi navrhovateľa sumu 1 260,- Eur, a tak v súčasnosti nemá voči navrhovateľovi žiadny záväzok. Z uvedeného dôvodu preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „O. s. p.“).

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu „v celom rozsahu zamietol“ a „nariadil“ odporkyni uplatňovanú sumu zaplatiť. Podľa navrhovateľa rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. Odvolanie odôvodnil tým, že odporkyňa uzatvorila dňa 17. 08. 2009 zmluvu o úvere na výkon svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, preto zmluvu o úvere nie je možné posudzovať podľa ZoSÚ. Finančné prostriedky zo zmluvy o úvere boli odporkyni poskytnuté na účel obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto sa jedná o právny vzťah uzatvorený v súlade s ust. § 261 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), a teda práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere sa upravujú podľa ust. § 497 ObZ. Zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti uvedené v ust. § 497 ObZ.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrila.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) vec prejednal v medziach daných odvolaním, v rozsahu určenom ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a vec mu podľa ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil na ďalšie konanie a to z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd najskôr skúmal, či odvolanie navrhovateľa smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom - odvolaním.

Odvolací súd je síce rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), avšak musí ex offio prihliadať i na vady konania pred súdom prvého stupňa (procesnoprávneho charakteru).

V rámci tohto prieskumu odvolací súd ustálil, že došlo k vade v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Z ustálenej judikatúry vyplýva, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký chybný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Základné (ústavné) právo na súdnu ochranu je garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), kde je uvedené: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“ Toto právo v sebe zahŕňa i Ústavou garantované právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania, vyplývajúce z článku 48 ods. 2 Ústavy, kde je explicitne upravené, že: „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“ Uvedené ústavné práva účastníka súdneho konania sú podrobnejšie upravené v jednotlivých procesnoprávných predpisoch, teda v prípade občianskeho súdneho konania - v Občianskom súdnom poriadku.

Podľa ustanovenia § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv [napr. vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§115 O.s.p), vyjadriť sa k návrhom na dokazovanie a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), právo na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.), atď] .

Z ustanovenia § 123 O.s.p. vyplýva, že účastníci občianskeho súdneho konania majú právo vyjadriť sa jednak k jednotlivým návrhom na dôkazy, ale i ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. Rovnako i z ustanovenia § 118 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že účastníci konania pred ukončením dokazovania a pred vyhlásením rozhodnutia majú právo, aby zhrnuli svoje návrhy a aby sa vyjadrili k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Právo na súdnu ochranu však v sebe nezahŕňa len samotné právo vyjadriť sa k

jednotlivým návrhom na dôkazy a ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali, ale zahŕňa i právo byť prítomný na vykonávanom dokazovaní (§ 122 ods. 2 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok rozlišuje konanie s pojednávaním a konanie bez pojednávania. Rozdiel medzi oboma spôsobmi vedenia občianskeho súdneho konania spočíva v rozdielnosti spôsobu, akým sa môže súd po začatí konania dostať do styku s účastníkmi a akým spôsobom v priebehu konania tento styk udržiava. Tam, kde sa predpisuje konanie s pojednávaním, je súd povinný prv ako vydá rozhodnutie vo veci samej, predvolať všetkých účastníkov na súdne pojednávanie a na ňom s nimi vec ústne prejednať. Konanie s pojednávaním prichádza do úvahy na prejednanie veci samej, ak zákon neustanovuje inak (§ 115a O.s.p.). Sporové konanie vo veci samej sa uskutočňuje zásadne s pojednávaním.

Konanie bez pojednávania sa uplatňuje iba vtedy, keď sa nerozhoduje vo veci samej, alebo keď to zákon výslovne pripúšťa. Ide o prípady, ak: a) to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia, alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali (§ 115a ods. 1 O.s.p.), b) ide o drobný spor (§ 115a ods. 2, s použitím § 200ea O.s.p.), c) v prípade tzv. skráteného konania podľa ust. § 172 až § 175 O.s.p.

Súd je povinný o ním vykonaných úkonoch spísať zápisnicu (§ 40 O. s. p.). Zápisnica o súdnom pojednávaní musí obsahovať všeobecné náležitosti ustanovené v § 40 ods. 1 druhá veta O.s.p. a to: a) označenie prejednávanej veci, uvedenie prítomných osôb, opis priebehu dokazovania, obsah prednesov a výroky rozhodnutia, b) osobitné náležitosti podľa ust. § 52 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej len „vyhláška“) - obsah všetkých podstatných okolností, poučenia poskytnuté súdom, presný čas začiatku a skončenia súdneho pojednávania vrátane vyznačenia doby, počas ktorej bolo súdne pojednávanie prerušené. Pred súdom prvého stupňa zápisnicu o pojednávaní podpisuje samosudca a zapisovateľ, ktorý zápisnicu spísal.

Ak súd vo veci rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania, o verejnom vyhlásení rozsudku sa spíše zápisnica podľa ust. § 52a vyhlášky, ktorú na prvostupňovom súde podpisuje samosudca a zapisovateľ.

Verejné vyhlásenie rozsudku je úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. 07. 2009, sp. zn. 1Cdo 120/2009, R 14/2010)

Zápisnica o pojednávaní a zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku, ktorá obsahuje zákonom stanovené náležitosti, je verejnou listinou podľa ust. § 134 O.s.p.

Z daného vyplýva, že zápisnica o súdnom pojednávaní, resp. o verejnom vyhlásení rozsudku, je verným obrazom celého konania a jediným zdrojom poznatkov o jeho priebehu pre súd vyššieho stupňa pri jeho preskúmvacej činnosti, preto sudy musia pri jej spisovaní postupovať presne podľa zákonných predpisov.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je zaplatenie sumy vo výške 1 110,- Eur s prísl., a teda nejde o drobný spor podľa ust. § 200ea O.s.p. Okresný súd nariadil pojednávanie na deň 14. 06. 2013 o 11.00 hod., č. dverí 107, prízemie, na ktoré predvolal navrhovateľa i odporkyňu. Predvolanie na súdne pojednávanie prevzali účastníci konania dňa 21. 05. 2013 (č. l. 60 - 61 spisu). V súdnom spise je založená Zápisnica o pojednávaní zo dňa 14. 06. 2013 (č. l. 64 - 65 spisu) so začiatkom pojednávania o 11.00 hod. a časom ukončenia súdneho pojednávania o 11.20 hod., ktorá nie je podpísaná samosudcom, teda nemá náležitosti verejnej listiny. Z uvedenej zápisnice o pojednávaní vyplýva, že na termín pojednávania sa nedostavil navrhovateľ, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil. Dostavila sa odporkyňa, pričom súd vykonal dôkaz výsluchom odporkyne, ktorú nepoučil podľa ust. § 131 ods. 1 O.s.p. Zároveň súd mal vykonať na pojednávaní dôkaz, obsahom listín,

ktoré neboli špecifikované v zápisnici z pojednávania. Na súdnom pojednávani malo dôjsť k vyhláseniu rozsudku v znení : „I. Súd návrh zamieta. II. Odporkyni sa náhrada trov konania nepriznáva.“

Následne je v súdnom spise založená Zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 14. 06. 2013 (č.l. 66 spisu) so začiatkom verejného vyhlásenia o 11.00 hod., pričom ku skončeniu verejného vyhlásenia rozsudku malo dôjsť o 11.10 hod. Na verejnom vyhlásení rozsudku nebol prítomný navrhovateľ, ani odporkyňa. Z obsahu zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku vyplýva, že rozsudok bol verejne vyhlásený bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 115a O.s.p., pričom bol vyhlásený rozsudok v znení: „I. Súd návrh zamieta. II. Odporkyni sa náhrada trov konania nepriznáva.“ Zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku je podpísaná samosudcom, a teda má všetky atribúty verejnej listiny.

Z obsahu rozsudku okresného súdu nevyplýva, či bolo v danej veci nariadené pojednávanie, resp. či rozsudok bol vyhlásený bez nariadenia súdneho pojednávania podľa ustanovenia § 115a O.s.p., a taktiež z neho nevyplýva, z ktorých dôkazov okresný súd vychádzal podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že civilný proces musí byť transparentný a transparentnosť tohto procesu možno objektívne zistiť v zásade len zo zápisnice z pojednávania.

V predmetnej veci v jeden deň boli spísané dve zápisnice s rovnakým začiatkom procesného úkonu súdu, avšak s rozdielnym obsahom, pričom v oboch prípadoch malo dôjsť v rozdielnom čase k vyhláseniu rozsudku vo veci samej a to v jednom prípade za účasti odporkyne (vychádzajúc z nepodpísanej zápisnice o pojednávani samosudcom), resp. bez prítomnosti účastníkov, kde malo dôjsť k vyhláseniu rozsudku bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 115a O.s.p., čo je ale v rozpore s ustanovením § 115a O.s.p., nakoľko v danej veci nešlo o drobný spor. Z uvedeného vyplýva, že sa nedá objektívne ustáliť, ako prebiehalo súdne konanie, ktoré predchádzalo vyhláseniu odvolaním napadnutého rozsudku.

Vychádzajúc zo zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku, ktorá má všetky náležitosti verejnej listiny (č.l. 66 spisu) vyplýva, že zo strany okresného súdu nebol dodržaný zákonný postup podľa ustanovenia § 115 v spojitosti s ustanovením § 116 a nasl. O.s.p., a tým podľa odvolacieho súdu okresný súd zbavil účastníkov základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, teda aj práva, aby sa mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali a práva byť prítomní na vykonávanom dokazovaní.

Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., je okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Odvolačiemu súdu preto neostávala iná možnosť, ako odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Okresný súd bude v ďalšom konaní postupovať vo vyššie naznačenom smere, prihliadnuc na to, že nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov konania. O súdnom pojednávani spíše zápisnicu o pojednávani, ktorá bude mať všetky zákonné atribúty podľa ustanovenia § 40 O.s.p. a § 52 vyhlášky, ktorú podpíše samosudca vrátane zapisovateľa.

V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.